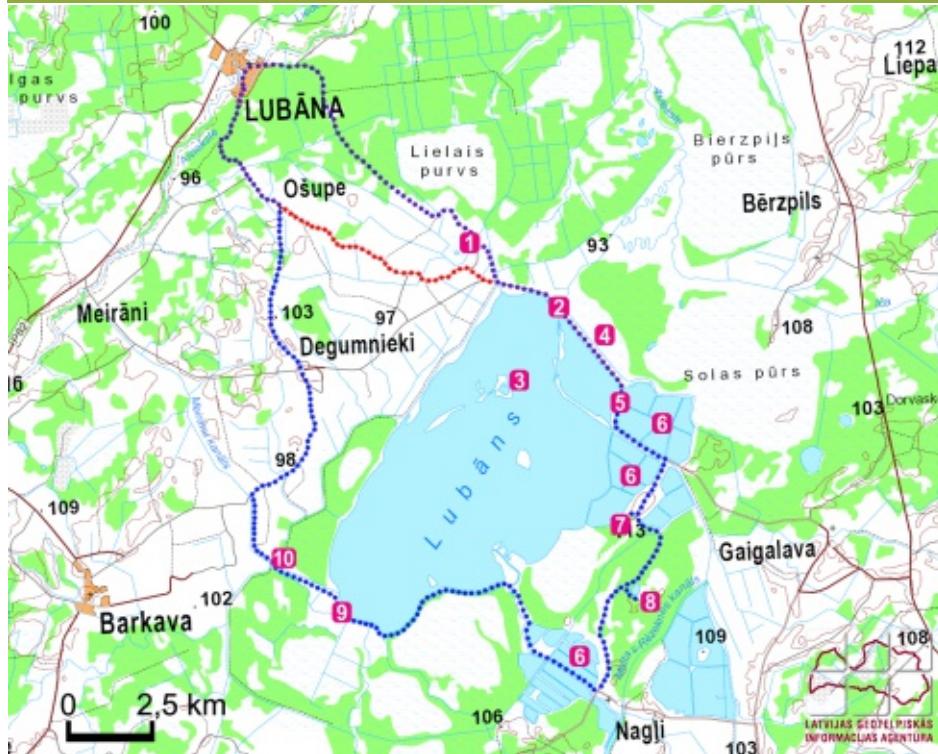

VELOBRAUCĒJIEM AR DIVRITENI APKĀRT LUBĀNA EZERAM

Lubāns aicina!

Dabas liegumi ir teritorijas, kurās aizsargā retas vai izķūdošas sugas vai biotopus, parasti cilvēku mazpārveidotas un saskaņoti apsaimniekotas platības. Lieguma teritorijā atlauts brīvi pārvietoties kājāmāgājējiem, velosipēdistiem pa tiem paredzētiem ceļiem. Šeit var sēnot, ogot, nebojājot zemsedzi, makšķerēt, peldēties un sauloties. Ugunskurus drīkst kurināt tikai tiem ierīkotās vietās, kā arī atkritumus drīkst uzglabāt tikai tiem paredzētās vietās. Saudzēsimas dabas vērtības, kuru dēļ šeit esam ieraudūšies!

Ar sarkano krāsu kartē iezīmēts alternatīvais atpakaļceļš uz Lubānu.

Dabas liegums „Lubāna mitrājs” dibināts 2009. gadā, apvienojot tajā 12 dabas liegumus un izveidojot kompleksu, īpaši aizsargājamu dabas teritoriju ar kopējo platību 5132,7 tūkstoši ha. Dabas liegums izveidots, lai nodrošinātu Latvijas lielākā iekšzemes mitrāju kompleksu vienotu aizsardzību. Tas ir unikāls Eiropas un pasaules nozīmes dabas kompleks ar izcilu nozīmi daudzu īpaši aizsargājamo sugu populāciju un biotopu saglabāšanai. Lubāns un zivju dīķi ir viena no svarīgākajām caurceļojošo ūdensputnu atpūtas, barošanas un ligzdošanas vietām Latvijā. Mitrājā sastopama dažādām klimatiskajām zonām raksturīga dzīvā daba, vērojamas upju palieņu plavas, neskarti augstie purvi, purvaini meži, boreālie (ziemeļu) meži, melnalkšņu staignāji, parkveida plavas, neskarīgi augsti purvi, purvaini meži, boreālie (ziemeļu) meži, melnalkšņu staignāji, parkveida plavas.

Mitrāja kompleks ir izcila un unikāla dabas daudzveidības saglabāšanai globāli nozīmīga teritorija. Par spīti vairāk nekā pusotru gadsimtu ilgiem dabas pārveidošanas pasākumiem, tā joprojām ir vienota ekosistēma, kas pilda nozīmīgas ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas.

“Lubāna mitrājs” dabas liegums ieklauts Eiropas Savienībā izveidotajā NATURA 2000 teritoriju tīklā, ir viena no Ramsāres jeb Mitrāju konvencijas atzītajiem mitrājiem, kā arī starptautiskās putnu aizsardzības organizācijas BirdLife International noteiktā Putniem nozīmīgā vieta (Dabas aizsardzības pārvalde).

Lejuplādē maršrutu gpx failus šeit:

Spāres bieži sastopamas Lubāna mitrāja apkārtnē, arī velomaršrutā

Skats uz Lubāna ezeru no Ūdens tūrisma attīstības centra "Bāka"

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Tuvākās naktsmītnes:

"Tūristu naktsmītnē". Adrese: Tulta iela 5, Lubāna. Telefons: +371 64894941, +371 26165144, +371 26482016

"Naktsmītnē Lubānā". Adrese: Sporta iela 15, Lubāna. Telefons: +371 28682267; e-pasts: asluskis@inbox.lv

Lubāna mitrāja informācijas centrs. "Aiviekstes hidromezgls", Ošupes pagasts, Madonas novads, LV-4833 Tālrunis: +371 29234956; e-pasts: lubanamitrajs@gmail.com

Ūdens tūrisma attīstības centrs "Bāka". Kvāpāni, Gaigalavas pagasts, Rēzeknes novads, LV-4618 Tālrunis: +371 26663358; e-pasts: baka@rezeknesnovads.lv

Atpūtas vietas: pludmale pretim Gūmelim

Veikali: Lubānā: Vesko (4 Parka iela un O. Kalpaka 5, Lubāna); Top (Ozolu iela 11, Lubāna)

Degumniekos: Vesko (Skolas 10)

Ēdināšana: SIA "Lubānas patēriņtāju biedrība" ēdnīca (Lubāna, O.Kalpaka iela 5, 64807325)

Mednieku bārs (Lubāna, O.Kalpaka iela 8a, 64894177)

Velosipēdu noma: Lubāna mitrāja informācijas centrs. "Aiviekstes hidromezgls", Ošupes pagasts, Madonas novads, LV-4833 Tālrunis: +371 29234956; e-pasts: lubanamitrajs@gmail.com

Gida pakalpojumi: Mikelis Gružiņš (+371 29164331); Māris Valainis (+371 26649344); Lubānas novada tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma centrs (+371 26374962)

Vairāk informācijas: www.lubana.lv; www.lubanamitrajs.lv

INTERESANTĀKIE APSKATES OBJEKTI

1. Zvidzes ezers – aizaudzis, daļēji nosusināts, iekontūrēts ar grāvjiem. Tā vidējais dzilums ir 0,5 m. Apkārt ezeram izrakta grāvju sistēma novada uz Zvidzes ezeru plūstošos ūdeņus Zvidzienas kanālā. Ezera tuvumā atrodas Smaudžu senkapi un Zvidzienas kroga apmetne.

2. Lubāna mitrāja informācijas centrs – pieejami tūrisma ceļveži, kafija, suvenīri, gidi un ekskursiju organizēšana Lubāna ezera apkārnē, putnu vērošanas ekskursijas, pārgājiens un vides izglītības nodarbības, orientēšanās spēle informācijas centra apkārnē, SUP dēļu un velospēdu noma, markēts niedru labirints. Ir iespēja izmantot teleskopu un binokļus apkārtnes putnu un ainavas vērošanai. Pieejamas 6 nakšņošanas vietas un semināru telpas (50 personām).

3. Lubāna ezers – lielākais ezers Latvijā. Tas ir 14 km garš, 9 km plats, aizņem 81,3 km² lielu platību normālā ūdenslīmenī un 95,53 km² platību maksimālā ūdenslīmenī palu laikā. Lubāns ir vislielākais iedambētais ezers Eiropā. Tam ir lēzens krasts un ezers ir stipri aizaudzis. Ieteik Rēzekne un Malta, pārējās agrākās ieteikas novirzītas no ezera ar apvedkanālu. Ezera vienīgā izteka ir Aiviekstes upe. Lubāna ezera apkārnē reģistrētas 225 putnu sugas, no kurām 51 ir ierakstīta Latvijas Sarkanajā grāmatā.

4. Gūmelis (Gomelis) – agrākais Lubāna līcis, kas dambju izbūves rezultātā pilnībā atdalīts no ezera. Ūdens līmenis Gūmelī ir zemāks nekā ezerā un svārstās atkarībā no palu un nokrišņu daudzuma. Tajā var saskatīt to ainu, kāds bija Lubāns pirms ieroobežošanas ar dambjiem.

5. Ūdens tūrisma attīstības centrs „Bāka” – kādreizējā ūdens sūkņu stacija, kas šobrīd pārveidota par modernu ūdens tūrisma attīstības centru. Atklāts 2011. gadā. Interesentiem tiek piedāvātas nakšņošanas iespējas, telpas konferencēm,

izstāžu zāle, skatu laukums putnu vērošanai, ūdensslēpiju, vēja dēļu, kaita nomā, apskates ekskursija pa Lubāna ezeru ar motorlaivu. Pieejama autostāvvietā, kempinga vietas, tenisa un volejbola laukumi, spēļu laukums bērniem, labiekārtota pludmale, neliela estrāde.

6. Īdeņas, Kvāpānu un Naglu dīķi – Latvijas lielākais zivsaimniecības dīķu komplekss, ko uz Lubānas palieņu kūdrājiem izveidoja 20. gs. 70. gados līdz ar Lubāna hidrotehniskās sistēmas radīšanu. Tie ir viena no bagātākajām un daudzveidīgākajām ūdensspēnu ligzdošanas un migrējošo putnu atpūtas vietām, kuru apkārtnei paveras plašas putnu vērošanas iespējas.

7. Īdeņas pilskalns – Īdeņa ir vienīgais zvejniekiem Latvijā, kas neatrodas pie jūras. No pilskalna paveras burvīgs skats uz Lubāna ezeru un apkārtējiem klāniem. Bijuši apdzīvoti no 11. gs.

8. Teirumnīku purva taka – atrodas ap 800 m gara laipu taka, pa kuru ejot apskatāma augstā purva ainava, Teirumnīku ezers un purva augu valsts. Sevišķi skaisti taku ir apmeklēt pavasarī (maijs), kad purvs zied balto un smaržīgos ziedos.

9. Putnu vērošanas tornis Lubāna D krastā – atrodas pie Īdeņas kanāla, no kura var aplūkot tipiskas mitrāju ainavas – niedrājus, aplūstosus krūmājus, mitras pļavas, aizaugošo ezeru. Iecienīta vieta putnu vērotājiem.

10. Kalnagala slūžas un Meirānu kanāls – vieta, kur vērojama Latvijai neraksturīga kanālu un dambju ainava, viens no milzīgās Lubāna hidrotehniskās sistēmas centrālajiem mezgliem.

Skats uz aizaugušo Zvidzes ezeru no ZA krasta

Lubāna mitrāja informācijas centrs

Skats uz Kvāpānu dīķiem ūdens tūrisma attīstības centra "Bāka"

Skats no Īdeņas pilskalna uz Lubāna ezeru

Putnu vērošanas tornis Lubāna D krastā

Teirumnīku dabas taka

Lubāna dienvidu malā novērotie putni:

Ūdens un bridēputni pavasara mēnešos: mazais gulbis, ziemēļu gulbis, sējas zoss, baltpieres zoss, meža zoss, balvēderis, pelēkā pīle, krīklis, meža pīle, garkaklis, prīķšķe, platknābis, brūnkaklis, cekulpīle, gaigala, mazā gaura, lielā gaura, melnkakla gārgale (maijs 2005), cekuldūkuris, jūras krauklis, lielais dumpis, lielais baltais gārnis, kīvīte, gugutnis, mērkazīņa, sloka, lietuvainis, kuitala, pļavu tilbīte, lielā tilbīte, meža tilbīte, purva tilbīte, upes tilbīte, ūsurknābja pūslītis (maijs 1998), mazais kīris, upes zīriņš, melnais zīriņš, baltpārnu zīriņš.

Mitrāju un sauszemēs putni pavasara mēnešos: rubenis, melnais stārkis, kīkis, jūras ērglis, niedru līja, lauku līja (2005), mazais ērglis, vidējais ērglis (2006), klinšu ērglis(2005), zivju ērglis, bezdeligu piekūns, ormanītis, grieze, dzērve, meža balodis, lauku balodis, parastā ūbele, pupukis (2008), baltmugurdzenis, mazais dzenis, krastu čurkste, dzeltenā cielava, zīdaste (aprīlis 2005), sarkanrīkite, lakstīgala, lukstu čakstīte, kārklu kauķis, ceru kauķis, ezera kauķis, purva kauķis, krūmu kauķis, niedru strazds, dārza kauķis, gaīsais kauķis, brūnpārnu kauķis, čunčīņš, vītītis, pelēkais mušķerājs, melnais mušķerājs, vālodze, brūnā čakste, lielā čakste, mazais svilpis, dzeltenā stērste, niedru stērste.

Rudens mēnešos: kākauklis (2007).

Novērotie putni pēc www.putni.lv datu bāzes, kā arī pēc torņu cīnu rezultātiem 2005. un 2006. g. maijā. Novērotāji: I.Azaucka, M.Briedis, A.Celminš, E.Dylmer, K.Funts, G.Graubics, A.Kalvāns, M.Kilups, I.Krams, R.Lebuss, Ē.Lediņš, L.Līce, K.Millers, D.Mukāns, I.Pētersone, V.Roze, M.Sidorenko, I.Šmitē, M.Vimba, V.Vintulis.

Lubāna mitrājs ir viena no piecām labākajām ligzdošanas vietām 29 Eiropas īpaši aizsargājamām putnu sugām – mazajam ērglim, jūras ērglim, mazajam gulbim, ziemēļu gulbim, griezei, kīkutam u.c., tajā sastopamas vairākas pasaulei apdraudētas putnu sugas – kīkuts, grieze, jūras ērglis, zivju ērglis. Kopumā teritorijā novērotas 225 putnu sugas, no tām 185 šeit ligzdo.

Maršrutu veidoja Vidzemes Augstskolas Tūrisma un atpūtas studiju

virziena studenti: Anta Vaikule, Liene Lāce, Beatrise Gusmane,

Foto: Beatrise Gusmane, Liene Lāce

Kristers Kārlis Rūcīs